

Анализ на регионите в България и сравнение с регионите в Европейския съюз

Отбор: Arcane, категория Б

Участници: Алейна Реджебова и Габриела Колева

Ръководител: Станаила Нейкова-Карагаева

СУ „Сава Доброплодни“ гр. Шумен

Цел, методи и средства

Сравнението на България с малките, средните и големите държави от ЕС (разделението е по население) по показател БВП на глава от населението, цели:

- ✓ Да се оцени икономическо развитие на България в контекста на ЕС. В каква степен България се различава от другите държави по икономическо благосъстояние.
- ✓ Визуализация на информацията за относителното състояние на България.
- ✓ Разкриване на потенциални области за подобрения в икономическата активност.
- ❖ Използвани методи: сравнителен анализ, графично и таблично представяне на данни.
- ❖ Използвани средства: MS Excel и MS Point.
- ❖ Източник на данни: предоставените данни от НСИ за ЕОС 2025.

Държавите са разпределени в три групи според населението им:

- Малки – под 8 милиона души;
- Средни – от 8 до 30 милиона души;
- Големи – над 30 милиона души.

Държава	Население	Група
Германия	83155031	голяма
Франция	67728568	голяма
Италия	59236213	голяма
Испания	47400798	голяма
Полша	37073357	голяма
Румъния	19201662	средна
Нидерландия	17475415	средна
Белгия	11554767	средна
Гърция	10678632	средна
Чехия	10494836	средна
Португалия	10394297	средна
Швеция	10379295	средна
Унгария	9651461	средна
Австрия	8932664	средна
България	6532117	малка
Дания	5840045	малка
Финландия	5533793	малка
Словакия	5459781	малка
Ирландия	5066893	малка
Хърватия	3893026	малка
Литва	2810761	малка
Словения	2108977	малка
Латвия	1893223	малка
Естония	1330068	малка
Кипър	896007	малка
Люксембург	634730	малка
Малта	516125	малка

България в групата на „малките“ държави по население

След пресмятането на средно БВП се вижда, че средното равнище на групата на малките държави е около 51675 евро, което е 4,75 пъти по-високо от стойността на България.

Причини за по-ниското ниво:

Структура на икономиката

- България все още е в процес на догонващо развитие спрямо по-старите членки на ЕС.

Инвестиции и доходи

- Общият приток на преки чуждестранни инвестиции и средната производителност на труда са по-ниски в сравнение с водещите малки страни.

Исторически фактори

- Наследството от плановата икономика и по-късният старт в пазарните реформи играят значителна роля.

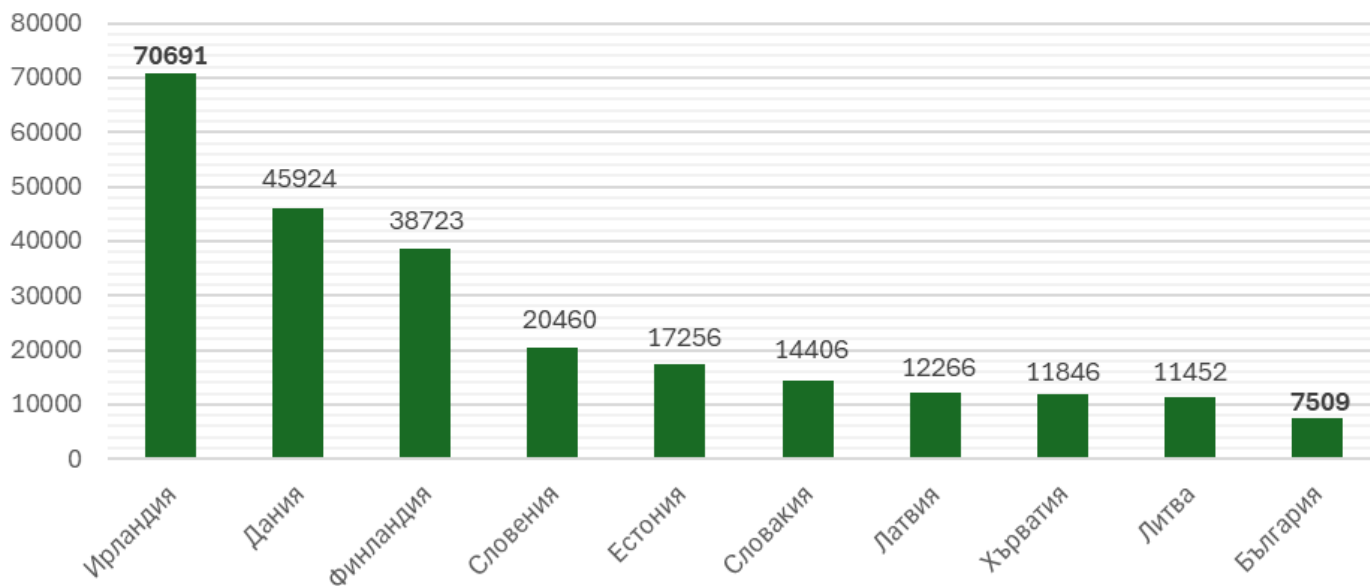
Група	Средно БВП на глава
Малки	51675,07
Средни	31114,17
Големи	30494,53

Държава	Население	БВП	Група	БВП на глава
Малта	516125	15304,48	малка	29652,66
Люксембург	634730	72360,86	малка	114002,58
Кипър	896007	24927,63	малка	27820,80
Естония	1330068	31168,85	малка	23434,03
Латвия	1893223	33305,57	малка	17592,00
Словения	2108977	52278,76	малка	24788,68
Литва	2810761	56478,1	малка	200935,26
Хърватия	3893026	58455,1	малка	15015,34
Ирландия	5066893	434069,73	малка	85667,83
Словакия	5459781	100255,73	малка	18362,59
Финландия	5533793	250576,76	малка	45281,20
Дания	5840045	340733,51	малка	58344,33
България	6532117	71060,14	малка	10878,58
Австрия	8932664	405102,76	средна	45350,72
Унгария	9651461	153963,31	средна	15952,33
Швеция	10379295	540637,38	средна	52088,06
Португалия	10394297	215901,88	средна	20771,19
Чехия	10494836	238249,48	средна	22701,59
Гърция	10678632	181500,37	средна	16996,59
Белгия	11554767	507614,88	средна	43931,21
Нидерландия	17475415	867835,25	средна	49660,35
Румъния	19201662	241470,14	средна	12575,48
Полша	37073357	576382,66	голяма	15547,09
Испания	47400798	1221111,3	голяма	25761,41
Италия	59236213	1820464,17	голяма	30732,28
Франция	67728568	2501174,44	голяма	36929,39
Германия	83155031	3617449,98	голяма	43502,48

Селски райони

БВП на глава на селските региони на малките държави по население (в евро)

■ БВП на глава

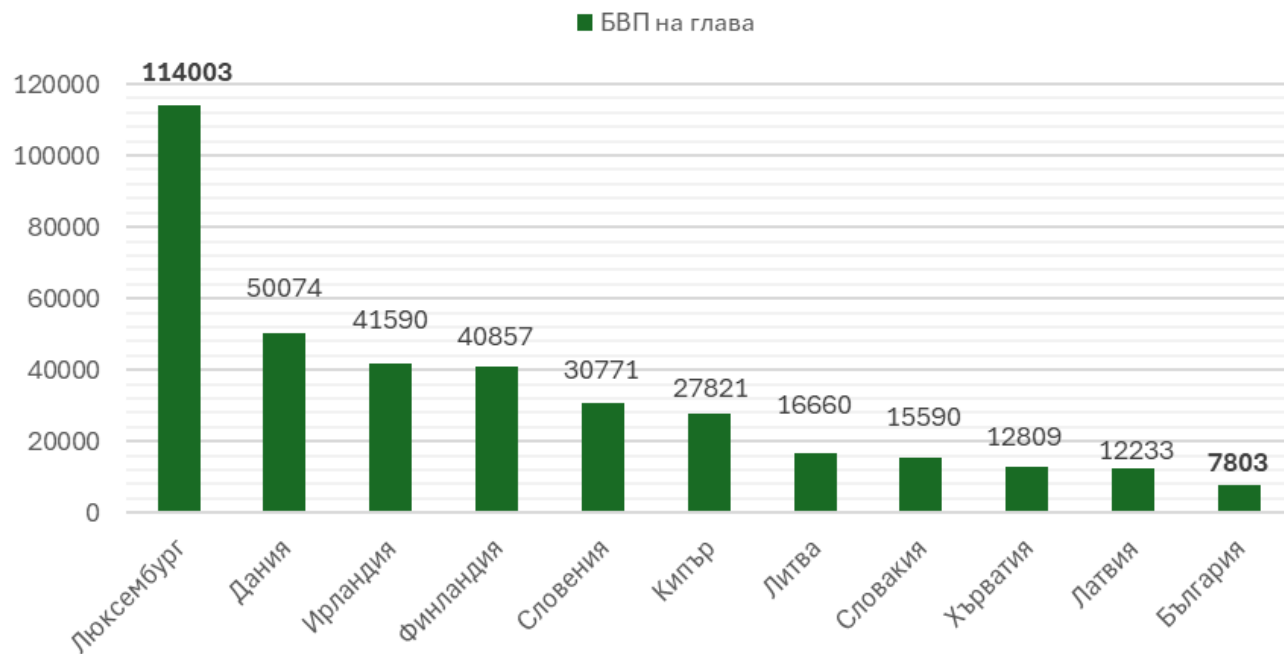
Показателят БВП на глава от населението на България е със стойност 7509 евро, което е с около 90% по-малко от това на държавата с най-висока стойност – Ирландия (70691 евро) и с близо 3,6 пъти по-малко от средната стойност за селските райони на малките държави (без България), която е 27000 евро.

България е наравно с най-слабите в тази група – Латвия, Литва и Словакия. Това предполага, че общ проблем в региона на Източна Европа е слабото развитие на селските зони. Причина за това са ниските инвестиции, лошата инфраструктура, обезлюдяването и липсата на работни места.

**Държавите Малта, Люксембург и Кипър не са представени поради липсата на обособени селски региони.*

Междинни райони

БВП на глава на междинните региони на малките държави по население (в евро)

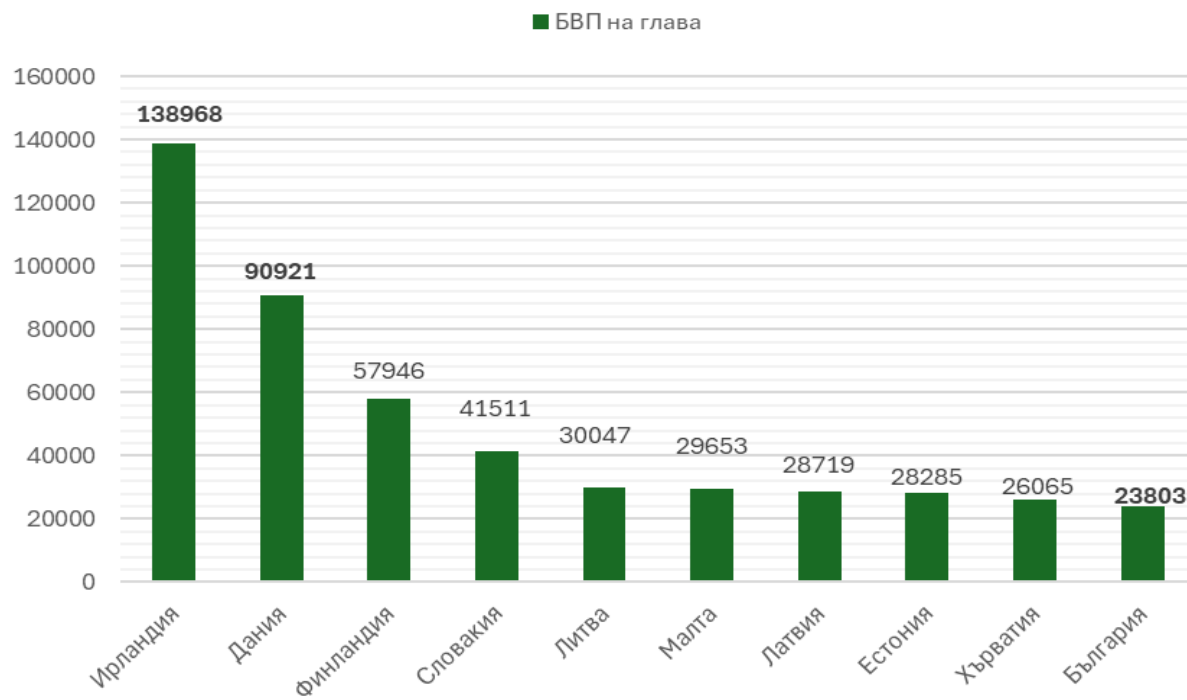
**Държавите Малта и Естония не са представени поради липсата на обособени междинни региони.*

България е на последно място по БВП на глава в междинните региони с 7803 евро. Това е с около 94% по-ниско от Люксембург (114002 евро) и 4,6 пъти по-малко от средната стойност за междинните райони на малките държави (без България), която е 36240 евро. Това показва, че не само селските, но и междинните региони в България изостават икономически.

Това подсказва, че българските междинни региони имат ограничени възможности за икономическо развитие. Причините са липсата на инвестиции, ниската добавена стойност на индустриите в тези региони и недостатъчното развитие на инфраструктурата.

Градски райони

БВП на глава на градските райони на малките държави по население (в евро)

**Държавите Люксембург, Кипър и Словения не са представени поради липсата на обособени градски райони.*

България е с най-нисък БВП на глава в градските региони сред малките държави. В много държави големите градове имат висок икономически растеж и генерират голяма част от националното богатство, но в България дори градските региони изостават, което показва структурни проблеми в икономиката.

България има 23803 евро, което е с 73,3% по-ниско от Дания (90921 евро) и с 82,9% по-ниско от Ирландия (138968 евро). Средната стойност за градските региони на малките държави (без България) е около 50000 евро. Тя е 110% (2,1 пъти) по-висока от стойността на България.

Начини за подобрене на България

Инвестиции в модерно селско стопанство и преработваща индустрия.

Подобряване на инфраструктурата и достъпа до пазари.

Развитие на IT, финанси, биотехнологии и иновационни индустрии.

Подобряване на образованието и научните изследвания.

Насърчаване на екотуризма и алтернативни икономически дейности.

Развитие на индустриални и технологични паркове в средни градове.

Привличане на инвестиции в производство и услуги.

Привличане на чуждестранни инвестиции и стимули за стартиращи компании.

Заклучения:

- България изостава икономически във всички категории региони – селски, междинни и градски.
 - В сравнение със страните със среден и голям БВП на глава, България има 2 до 4 пъти по-ниска стойност.
 - Селските региони на България са едни от най-слабо развитите в Европейския съюз. Те страдат от обезлюдяване, липса на инвестиции и ниска добавена стойност в селското стопанство.
 - България изостава икономически значително спрямо останалите държави, като изоставането е най-силно изразено в междинните региони (94% по-нисък БВП на глава от Люксембург).
 - Градските региони, които обикновено са най-развитите икономически центрове, в България изостават спрямо останалите малки държави в ЕС. София е единственият град, който има по-осезаем икономически напредък, но той не е достатъчен, за да компенсира слабостта на останалите региони
-
- Основните причини за икономическото изоставане на България включват слабите чуждестранни инвестиции, лошата инфраструктура и недостатъчното развитие на науката, иновациите и образованието.
 - За да се промени тази тенденция, България трябва да инвестира в модерно селско стопанство, да развие индустриални зони в средните градове и да стимулира високотехнологичните индустрии в големите градове. Необходимо е също така да се подобри инфраструктурата и регионалната свързаност.
 - Ако страната не предприеме сериозни структурни реформи, изоставането спрямо другите държави в ЕС ще продължи да се задълбочава.
 - Въпреки това, с правилни инвестиции и политики България има потенциал да настигне останалите успешни малки икономики в Европа.